

A Sociological Analysis of the Role of Good Governance in Social Cohesion (Case Study: Citizens of Garmsar City)

Ahmad. Amiri¹, Nayer. Pirahari^{2*}, Mojtaba. Sedaghati Fard²

¹ PhD Student of Sociology, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran

² Assistant Professor of Sociology Department, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran

* Corresponding author email address: n_pirahari@yahoo.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Amiri, A., Pirahari, N., & Sedaghati Fard, M. (2024). A Sociological Analysis of the Role of Good Governance in Social Cohesion (Case Study: Citizens of Garmsar City). *Journal of Social-Political Studies of Iran's Culture and History*, 3(3), 56-71.

© 2024 the authors. Published by Iran-Mehr: The Institute for Social Study and Research. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

At present, given that Iran is in a transitional period from a traditional society to a modern one, the issues arising from a lack of cohesion and the limited participation of various social groups in social and political arenas are becoming increasingly evident across different fields. Governance, by either disrupting or fostering social relations and interactions between individuals and society, can either promote or diminish civil life. The aim of the present study is a sociological analysis of the role of good governance in social cohesion. The research method of this dissertation is quantitative, utilizing a survey. The data collection tool was a questionnaire. The statistical population consisted of the citizens of Garmsar city. Using a cluster sampling method followed by quota sampling, 384 individuals were selected as the statistical sample. The data were analyzed based on descriptive and inferential statistics using SPSS22 software and structural equation modeling software Lisrel. The data analysis indicates that there is a significant relationship between good governance and commitment, belonging, order, and belief. Additionally, using structural equation modeling, the factors of the right to voice (0.30), political stability (0.20), effectiveness (0.16), regulatory quality (0.20), rule of law (0.31), and control of corruption (0.31) altogether explain the relationship between good governance and social cohesion (0.65).

Keywords: *Belonging, Commitment, Order, Belief, Social Cohesion, Good Governance*

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Social cohesion is one of the fundamental concepts in social sciences, referring to the organization of social order that strengthens unity and cooperation within a group or society. This concept, which involves internal solidarity and social unity, promotes collaboration among society members, enabling the development of a meaningful system (Sahraei Samir, 2022). Social cohesion is rooted in the strength of social relationships marked by trust and participation. These relationships are reflected not only in informal networks and daily interactions but also in governance (Khosro Golestan, 2021). The stability of a society's social, political, and cultural life depends on cohesion among its structural elements. National solidarity, which is crucial for the continuation of current governments, reflects shared goals and values in social processes (Khosro Golestan, 2021).

Social cohesion is influenced by key indicators such as adherence to social values, commitment to social order, and feelings of belonging and social responsibility. The focus on this concept stems from its importance in multicultural societies and the challenges arising from cultural diversity and governance relations (Ghatimati, 2020). According to the 2022 World Economic Forum report, the erosion of social cohesion is one of the critical threats to the world in both short and long-term perspectives, ranking among the most dangerous risks for the next decade (World Economic Forum, 2022).

Good governance plays a significant role in social cohesion. Good governance, involving the participation of the state, private sector, and civil society, is measured through six key components: voice and accountability, political stability, government effectiveness, regulatory quality, the rule of law, and control of corruption (Rezaei, 2015). Studies show that Scandinavian countries such as Finland, Denmark, Switzerland, Norway, and Sweden rank high globally in most good governance indicators (World Bank, 2020).

In countries like Iran, where growth and development have not been balanced, declining social cohesion, particularly in new urban centers, is a growing concern among sociologists and urban planners (Touhidian, 2019). Garmsar, a city in Semnan province, serves as an example of the gathering of various ethnic groups and cultures that require further examination.

Methods and Materials

This study employed a quantitative approach using a survey method to analyze the role of good governance in social cohesion among the citizens of Garmsar city. The data collection tool was a structured questionnaire. The statistical population consisted of Garmsar residents, and the sample size was determined using Cochran's formula, resulting in 384 participants. A cluster sampling method followed by quota sampling was applied to ensure the representativeness of the sample across different neighborhoods.

The questionnaire was developed based on the study's objectives and hypotheses, comprising both open-ended and closed-ended questions. Content validity was confirmed through expert judgment, and reliability was measured using Cronbach's alpha, yielding a coefficient of 0.9. Data were analyzed using SPSS 22 for descriptive statistics and Lisrel for structural equation modeling (SEM).

Findings

The findings revealed a significant relationship between good governance and social cohesion. The structural equation model demonstrated that factors such as the right to voice ($\beta = 0.30$), political stability ($\beta = 0.20$), government effectiveness ($\beta = 0.16$), regulatory quality ($\beta = 0.20$), rule of law ($\beta = 0.31$), and control of corruption ($\beta = 0.31$) collectively explained the relationship between good governance and social cohesion ($R^2 = 0.65$). Among the components of social cohesion, the strongest effects were observed on social order ($\beta = 0.31$) and social belief ($\beta = 0.31$), indicating that governance factors like adherence to law and the control of corruption had the most significant impact on societal cohesion.

The model fit indices, including RMSEA = 0.053 and CFI = 0.96, indicated an excellent fit. These indices confirmed the robustness of the structural model in explaining the relationship between governance and cohesion.

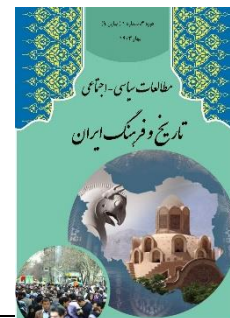
Discussion and Conclusion

The results of this study align with previous research highlighting the importance of governance in promoting social cohesion. As other studies suggest, governance quality can either disrupt or strengthen social relationships and interactions between individuals and society, impacting civil life (Muntañer & Lynch, 1999). The findings underscore the role of components such as political stability, the rule of law, and the fight against corruption in enhancing social cohesion, which corroborates previous studies conducted in various countries, including the Scandinavian region.

In societies undergoing transitional periods, such as Iran, the challenges of maintaining social cohesion become even more evident. As noted by Sahraei Samir (2022), social cohesion in transitional societies is significantly influenced by governance. Similarly, this study confirms that governance, particularly elements like accountability, law enforcement, and anti-corruption efforts, plays a pivotal role in promoting a sense of belonging, commitment, and order in society (Sahraei Samir, 2022).

Moreover, the findings highlight that reduced social cohesion can result from governance failures, particularly in societies facing economic and social challenges like Iran. The erosion of social cohesion is exacerbated in nations struggling with corruption, poor regulation, and political instability (Fan et al., 2022).

In conclusion, the study reveals that improving governance quality, particularly through ensuring accountability, enhancing the rule of law, and controlling corruption, is essential for fostering social cohesion. Policymakers should prioritize these governance components to strengthen social ties and promote unity in diverse societies, particularly in multicultural regions like Garmsar. Future research should explore the longitudinal impacts of governance reforms on social cohesion and extend the analysis to other regions for comparative insights.

تحلیل جامعه‌شناختی نقش حکمرانی خوب در انسجام اجتماعی (مورد مطالعه شهروندان شهر گرمسار)

احمد امیری^۱، نیر پیراهری^{۲*}، مجتبی صدقاتی فرد^۳

۱. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران

۲. استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران

* ایمیل نویسنده مسئول: n_pirahari@yahoo.com

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله

پژوهشی اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

امیری، احمد، پیراهری، نیر، و صدقاتی فرد، مجتبی. (۱۴۰۳). تحلیل جامعه‌شناختی نقش حکمرانی خوب در انسجام اجتماعی (مورد مطالعه شهروندان شهر گرمسار). *مطالعات سیاسی-اجتماعی تاریخ و فرهنگ ایران*، ۳(۳)، ۷۱-۵۶.

در زمان حاضر با توجه به اینکه ایران در دوران گذار از جامعه سنتی به مدرن است، مشکلات ناشی از عدم انسجام و مشارکت محدود گروه‌های اجتماعی مختلف در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی به عنوان یک مسئله اساسی و مهم بیش از پیش در زمینه‌های مختلف خودنمایی می‌کند. حکمرانی با گسست یا انسجام دادن روابط و تعاملات اجتماعی فرد و جامعه می‌تواند باعث حیات مدنی یا افول آن شود. هدف تحقیق حاضر، تحلیل جامعه‌شناختی نقش حکمرانی خوب در انسجام اجتماعی است. روش تحقیق رساله حاضر، کمی بوده و از پیمایش استفاده شده است. ابزار گردآوری داده‌ها نیز پرسشنامه است. جامعه آماری شهروندان شهر گرمسار بوده است. با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و سپس سهمیه‌ای، ۳۸۴ نفر به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند و داده‌ها بر اساس آمارهای توصیفی و استنباطی و با استفاده از نرم‌افزار SPSS22 و نرم‌افزار مدل‌سازی معادلات ساختاری Lisrel مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که بین حکمرانی خوب با تعهد، تعلق، انتظام و اعتقاد رابطه معناداری وجود دارد. همچنین با استفاده از مدل معادلات ساختاری، عوامل حق اظهار نظر (۰.۳۰)، ثبات سیاسی (۰.۲۰)، اثربخشی (۰.۱۶)، کیفیت مقررات (۰.۲۰)، رعایت قانون (۰.۳۱) و کنترل فساد (۰.۳۱) در کل رابطه حکمرانی خوب و انسجام اجتماعی (۰.۶۵) می‌باشد.

کلیدواژه‌گان: تعلق، تعهد، انتظام، اعتقاد، انسجام اجتماعی و حکمرانی خوب.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

انسجام اجتماعی به عنوان یکی از اساسی‌ترین مفاهیم در علوم اجتماعی، فرایند سازمان‌دهنده نظم اجتماعی است که موجب توافق افکار، احساسات و اعمالی می‌شود که وحدت یک گروه یا جامعه را تقویت می‌کند. این مفهوم که به معنای استحکام درونی و وحدت اجتماعی است، شرایطی را فراهم می‌آورد که اعضای جامعه برای تشکیل یک نظام معنادار، با یکدیگر همکاری و تعامل داشته و به توسعه توانایی‌های جامعه کمک می‌کنند (Sahraei Samir, 2022). انسجام اجتماعی مبتنی بر استحکام روابط اجتماعی است که با حضور اعتماد و مشارکت در بین افراد جامعه مشخص می‌شود. این روابط نه تنها در شبکه‌های غیررسمی و تعاملات اجتماعی روزمره، بلکه در رابطه با حکمرانی نیز نمایان است (Khosro Golestan, 2021).

پایداری حیات اجتماعی، سیاسی و فرهنگی یک جامعه به انسجام و همبستگی بین اجزاء و عناصر ساختار اجتماعی آن وابسته است. همبستگی ملی، که یکی از مهمترین لوازم تداوم حیات دولت‌های کنونی است، نشان‌دهنده نگرش، اهداف و ارزش‌های مشترک در فرآیندهای اجتماعی است و محصول کنش عقلانی و مختار افراد یک جامعه است (Khosro Golestan, 2021). برای دستیابی به این انسجام، وجود یک چارچوب نمادی مشترک ضروری است که نظم اجتماعی و مرجع ارزشی و اخلاقی مشترکی را برای افراد و گروه‌های مختلف فراهم می‌آورد (Chelbi, 2012).

انسجام اجتماعی با شاخص‌هایی همچون گرایش به ارزش‌های اجتماعی، گرایش به انتظام اجتماعی، احساس تعلق اجتماعی و تعهد اجتماعی معنا پیدا می‌کند. انتخاب موضوع انسجام اجتماعی به دلیل اهمیت آن در جوامع چند فرهنگی و چالش‌های ناشی از تنوع فرهنگی و روابط حاکمیت با مردم مورد توجه است (Ghatimati, 2020).

طبق گزارش مجمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۲۲، فرسایش انسجام اجتماعی به عنوان یکی از تهدیدهای حیاتی برای جهان در بازه‌های زمانی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت تلقی می‌شود و جزء خطرناک‌ترین تهدیدها برای دهه آینده است (World Economic Forum, 2022). این تهدیدها در کشورهایی مانند ایران که با چالش‌های اقتصادی و اجتماعی مواجه هستند، شدیدتر است و تحت تأثیر نحوه حکمرانی می‌باشد.

یکی از عوامل مؤثر بر انسجام اجتماعی، نحوه حکمرانی است. رهیافت حکمرانی خوب حاصل مشارکت دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی است و با شش مؤلفه کلیدی سنجیده می‌شود: حق اظهار نظر و پاسخگویی، پایداری سیاسی و نبود خشونت، اثربخشی حکومت، کیفیت انتظام، حاکمیت قانون و کنترل فساد (Rezaei, 2015). بررسی‌ها نشان می‌دهد که کشورهای اسکاندیناوی مانند فنلاند، دانمارک، سوئیس، نورژ و سوئد در بیشتر شاخص‌های حکمرانی خوب رتبه‌های برتر جهانی را دارند (World Bank, 2020).

با توجه به اینکه در ایران رشد و توسعه متوازن و همه‌جانبه نبوده است، موضوع کاهش انسجام اجتماعی در کلان‌شهرهای جدید به ویژه در کشورهای در حال توسعه به شکل نگران‌کننده‌ای توجه جامعه‌شناسان و برنامه‌ریزان شهری را به خود جلب کرده است (Touhidian, 2019). شهر گرمسار، یکی از شهرهای استان سمنان، نمونه‌ای از تجمع اقوام و فرهنگ‌های مختلف است که نیازمند بررسی دقیق‌تر است.

موضوع انسجام اجتماعی در کشورهای چند فرهنگی، یکی از مسائل اساسی است که گروه‌های مختلف اجتماعی چگونه باید با یکدیگر پیوند بخورند تا یک اجتماع ملی فراگیر و پایدار شکل بگیرد. جوامعی که با میزان بیشتری از تشنّت هنجاری مواجه هستند، سطح انسجام پایین‌تری دارند (Ghatimati, 2020). انسجام و یکپارچگی ملی در چنین جوامعی از یک سو متأثر از کم و کیف روابط بین فرهنگ‌های مختلف و از سوی دیگر متأثر از روابط حاکمیت با مردم است که در تشکیل دولت ملی ظهور پیدا می‌کند. در حالت اخیر، پیوند اجتماعات هم فرهنگ

با دولت ملی و چگونگی اتخاذ سیاست‌های قومی ضمانتی برای یکپارچگی ملی محسوب می‌شود. اما در حالت نخست، یکپارچگی ملی در سایه پیوند و همگرایی گروه‌های اجتماعی شکل می‌گیرد و این پیوندها می‌تواند جدا از مناسبات قومی و فرهنگی با دولت ملی استمرار داشته باشد و به انسجام اجتماعی بیشتری منجر شود. زیرا که انسجام اجتماعی تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله نحوه حکمرانی است.

طبق مطالعه سالانه مجمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۲۲، با عنوان «پیمایش ادراک مخاطرات جهانی»، فرسایش انسجام اجتماعی به عنوان یک تهدید حیاتی برای جهان در تمام بازه‌های زمانی - کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت - تلقی می‌شود و به عنوان یکی از خطرناک‌ترین تهدیدها برای ۱۰ سال آینده تلقی شده که در گروه مخاطرات اجتماعی جای دارد. همچنین در سطح جهانی نیز رتبه چهارم در میان مخاطرات حوزه‌های دیگر قرار دارد. بر اساس این گزارش ۵ مخاطره اصلی هر کشور ذکر شده است. اولین مخاطره در کشور ایران بحران اشتغال و معیشت و دومین سرخوردگی گسترده جوانان است. بحران اشتغال و معیشت و سرخوردگی گسترده جوانان که تحت تأثیر نحوه حکمرانی است، جزء عوامل تشدید کننده فرسایش انسجام اجتماعی محسوب می‌شوند (World Economic Forum, 2022).

انسجام اجتماعی متأثر از عوامل مختلفی است که نیازمند بررسی علمی دارد، یکی از این عوامل نحوه حکمرانی در انسجام اجتماعی است. رهیافت حکمرانی خوب حاصل مشارکت سه نهاد دولت، بخش خصوصی (مدیریت سازمان‌های غیر دولتی) و جامعه مدنی است. این شیوهی حکمرانی با رویکردهای متفاوت هدایت و راهبری می‌شود، در رویکرد توسعه رشد اقتصادی، رفع فقر، تخصیص کارآمد منابع و در رویکرد توسعه سیاسی هدف تحقق آزادی‌های مدنی، ارتقاء جامعه مدنی، عدم تمرکز سیاسی، کثرت‌گرایی و برگزاری انتخابات آزاد است. بر اساس داده‌های بانک جهانی، «مؤلفه‌های بانک جهانی حکمرانی» از سال ۱۹۹۶ تا به امروز با تکیه بر شش مؤلفه‌ی مهم، حکمرانی سنجیده می‌شود: صدا (حق اظهار نظر) و پاسخگویی، پایداری سیاسی و نبود خشونت، اثربخشی حکومت، کیفیت انتظام، حاکمیت قانون و کنترل فساد (Rezaei, 2015). این مؤلفه‌ها در سه دسته قرار می‌گیرند. دسته اول شامل فرآیندهایی است که از رهگذر آن‌ها حکومت‌ها انتخاب، نظارت و جابجا می‌شوند. دسته دوم، ظرفیت حکومت در صورت‌بندی و اجرای مؤثر سیاست‌های پیوسته و عمیق و دسته سوم، احترام شهروندان و دولت‌ها به نهادهایی است که اقتصاد و تعاملات میان آن‌ها را اداره می‌کنند (Rezaei, 2015).

بر اساس گزارش‌های آماری بانک جهانی، در بیشتر شاخص‌های حکمرانی خوب کشورهای منطقه اسکاندیناوی به ویژه فنلاند، دانمارک، سوئیس، نورژ و سوئد جزء رتبه‌های برتر جهانی هستند (World Bank, 2020). ایران در مولفه پاسخگویی و حق اعتراض نمره ۱.۳۷- و رتبه ۱۷۹ جهان و ۱۷ منطقه؛ در مولفه ثبات سیاسی و عدم خشونت نمره ۱.۷۰- و رتبه ۱۹۸ جهان و ۲۰ منطقه؛ در مولفه اثربخشی دولت نمره ۰.۵۵- و رتبه ۱۴۲ جهان و ۱۶ منطقه؛ در مولفه کیفیت مقررات نمره ۱.۴۲- و رتبه ۱۹۵ جهان و ۲۳ منطقه؛ در مولفه حاکمیت قانون نمره ۰.۷۵- و رتبه ۱۵۹ جهان و ۱۷ منطقه و در مولفه کنترل فساد نمره ۱.۰۵- و رتبه ۱۷۸ جهان و ۱۸ منطقه را دریافت نموده است. بالاترین امتیاز مربوط به مولفه اثربخشی دولت و پایین‌ترین امتیاز مربوط به مولفه ثبات سیاسی و عدم خشونت است. ضمن اینکه کلیه امتیازات ایران در این شاخص منفی است. امتیازات ایران اختلاف قابل ملاحظه‌ای با میانگین «سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)» دارد، چنانکه بالاترین امتیاز ایران مربوط به مولفه اثربخشی دولت و زیر صفر است و کمترین میانگین «سازمان همکاری اقتصادی و توسعه» مربوط به ثبات سیاسی و بالاتر از ۰.۵ برآورد شده است. در مقایسه با میانگین کشورهای منطقه نیز امتیاز ایران در هر شش مولفه پایین‌تر از میانگین منطقه قرار می‌گیرد.

با توجه به اینکه در ایران رشد و توسعه متوازن و همه‌جانبه نبوده است و پیامدهای منفی و کژکارکردهای آن نیز در جامعه مشهود است، موضوع کاهش انسجام اجتماعی در کلان‌شهرهای جدید به ویژه در کشورهای در حال توسعه به شکل نگران کننده‌ای توجه جامعه‌شناسان، مسئولان و برنامه‌ریزان شهری را به خود جلب کرده است (Touhidian, 2019). در زمان حاضر، با توجه به اینکه ایران در دوران گذار از جامعه

سنتی به مدرن است، مشکلات ناشی از عدم انسجام و مشارکت محدود گروه‌های اجتماعی مختلف در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی به عنوان یک مسئله اساسی و مهم، بیش از پیش در زمینه‌های مختلف خودنمایی می‌کند. همگرایی در بین گروه‌های قومی در سطح پایینی قرار دارد. از آنجایی که شهرها براساس نیروهای فرهنگی و اجتماعی شکل گرفته و هویت پیدا می‌کنند، ناهمگونی ساختار اجتماعی محلات مسکونی موجب کاهش اعتماد و فقدان حس تعلق و گسست روابط و تعاملات اجتماعی فرد و جامعه می‌شود و در نهایت حیات مدنی شهرها دچار افول خواهد شد. شهر گرمسار، یکی از شهرهای استان سمنان، نمونه‌ای از تجمع اقوام و فرهنگ‌های مختلف است. اگرچه از شکل‌گیری گرمسار سالیان زیادی می‌گذرد، اما هنوز تفاوت‌های فرهنگی در این شهر محسوس است. اقوام مختلفی از جمله ترک‌ها، الیکایی‌ها، کردها و عرب‌ها از دوران صفویه تا دهه‌های اخیر و به دلایل مختلف از جمله کوچانده شدن، تبعید، جنگ و دیگر عوامل به این سرزمین آمده و در آن ماندگار شده‌اند. در گرمسار چند قوم (فارس، ترک، عرب و کرد) در کنار هم زندگی می‌کنند بدون اینکه هر کدام خود را متعلق به طایفه و تیره خاصی از آن قوم بدانند. از نظر ویژگی‌های قومی، گرمسار از دو جنبه مورد توجه است: اول اینکه تقریباً از همه اقوام ایرانی در آن ساکن اند و دوم اینکه این اقوام مدت زمان طولانی (بیشتر از چند سده) در کنار هم زندگی می‌کنند. در گذشته به دلیل ساختاری پیوند بافت شهرها منسجم‌تر بود و نقش حکمرانی در این انسجام کم‌رنگ بود. اما در دنیای کنونی، فصل مشترک یکی از مضامین مهم در شهرهایی چون گرمسار که از فرهنگ‌های مختلفی تشکیل شده است، انسجام اجتماعی است و نادیده گرفتن این موضوع در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها از سوی حکمرانی می‌تواند پیامدهای ناخوشایندی داشته باشد. همچنین اگر از مسائل و معضلاتی که گریبانگیر آنان است غافل شد، می‌تواند به عنوان یک مساله و در مراحل بحرانی‌تر به عنوان یک مانع بر سر راه توسعه یک کشور نقش و کارکرد منفی داشته باشند. بنابراین، مسئله پیش روی پژوهش حاضر، بررسی نقش حکمرانی بر انسجام اجتماعی شهر گرمسار است. با توجه به مطالب یاد شده، مساله تحقیق حاضر در خصوص نسبت و رابطه بین مردم و حکومت است که وجود اختلاف باعث تخریب منابع معرفتی و هویتی، کاهش انسجام اجتماعی، تضعیف حکومت و در نهایت ایجاد تنش و بی‌ثباتی در جامعه می‌شود. با توجه به تنوع فرهنگی در بین شهروندان، موضوع همبستگی اجتماعی در شهرهایی همچون گرمسار، توجه برنامه‌ریزان و جامعه‌شناسان را به خود جلب کرده است. نظر به اهمیت بسیار زیادی که انسجام اجتماعی در حفظ امنیت و استمرار حیات جامعه دارا می‌باشد و اینکه حکمرانی خوب چه تأثیری بر انسجام اجتماعی شهروندان در کنار هم و همزیستی آنان در طول زمان طولانی، داشته است، لذا مساله‌های تحقیق این است که میزان انسجام اجتماعی در بین شهروندان شهر گرمسار چقدر است؟ در بین مردم حکمرانی خوب از چه سطحی برخوردار است؟ آیا حکمرانی خوب در انسجام اجتماعی شهروندان شهر گرمسار تأثیرگذار است؟ و نقش حکمرانی خوب در اعتقاد شهروندان شهر گرمسار به ارزش‌های اجتماعی، انتظام اجتماعی، تعلق اجتماعی و تعهد اجتماعی چگونه است؟

روش پژوهش

این تحقیق به روش کمی و با استفاده از پیمایش و بررسی مقطعی انجام شده است. بررسی مقطعی نوعی بررسی از روش پیمایش است که در مقابل بررسی طولی قرار دارد. از نظر نوع تحقیق، این مطالعه در دسته تحقیقات کاربردی و پیمایشی قرار می‌گیرد و بر اساس نحوه گردآوری و تحلیل داده‌ها، توصیفی است. روش پیمایشی یکی از مهم‌ترین روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی محسوب می‌شود و در موضوعات کمی، پهنانگر، توصیفی و اکتشافی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در این تحقیق با توجه به روش پیمایش، از تکنیک پرسشنامه استفاده شده است. سؤالات پرسشنامه در دو بخش تدوین شده است. این دو بخش شامل سؤالات باز و بسته در خصوص موضوع تحقیق است. پاسخ به این سؤالات، داده‌های مفیدی را در اختیار محقق قرار می‌دهد.

جامعه آماری این تحقیق، شهروندان شهر گرمسار است. جمعیت این شهر در سال ۲۰۱۶ برابر با ۴۸,۶۷۲ نفر بوده است که از این تعداد ۲۴,۲۱۳ مرد و ۲۴,۴۵۹ زن هستند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران محاسبه شده است. محاسبه حجم نمونه با این فرمول نیازمند آماره‌های مختلفی از جمله واریانس متغیر اصلی تحقیق (متغیر وابسته) می‌باشد که این مقدار را حداکثر مقدار آن (۰.۵) انتخاب شده است. با توجه به حجم نمونه، از هر محله ۱۲۸ نفر که پرسشنامه بین زن و مرد توزیع شد.

برای بررسی اعتبار محتوایی پرسشنامه، تمامی گویه‌های مورد نیاز بر اساس اهداف یا فرضیات و تعاریف عملیاتی متغیرها تدوین شد. برای اطمینان از روایی محتوا، در هنگام ساختن ابزار سعی شد که سوال‌های تشکیل‌دهنده ابزار، معرف قسمت‌های محتوای انتخاب شده باشد و به افرادی متخصص در موضوع مورد مطالعه داده شد. اعتبار محتوا به قضاوت داوران بستگی دارد که نتیجه حاصل شده بر اساس نتایج حاصل از ارزیابی سوالات پرسشنامه، سوال پرسشنامه با اعتبار ۰.۹، ۰.۸ و ۰.۷ مورد تایید قرار گرفت.

پایایی وسیله اندازه‌گیری ثبات نتایج است، یعنی اگر خصوصیت مورد سنجش با همان وسیله یا وسیله‌ای مشابه و قابل مقایسه با آن، تحت شرایط مشابه، دوباره اندازه‌گیری شود، نتایج حاصل تا چه حد می‌تواند مشابه و دقیق باشد و قابل اعتماد باشد. مفهوم پایایی به عنوان شاخصی از تکرارپذیری اندازه‌گیری مورد استفاده قرار می‌گیرد و بیشتر ناظر به این سؤال است که ابزار اندازه‌گیری با چه دقت و صحتی پدیده یا صفت مورد نظر را اندازه‌گیری می‌کند. هر چند پایایی شرط کافی برای اعتماد و اطمینان به نتایج به بار آمده از یک ابزار سنجش نیست، اما شرط ضروری و لازم است.

مفهوم روایی به این سؤال پاسخ می‌دهد که ابزار اندازه‌گیری تا چه حد خصوصیت مورد نظر را می‌سنجد. همچنین، پرسشنامه‌ای که همه وجوه موضوع مورد تحقیق را در برنگیرد قطعاً دارای روایی مطلوبی نیست. اعتبار با روش اعتبار صوری و تایید اساتید راهنما و مشاور به دست می‌آید و پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ به دست می‌آید. به این طریق که پرسشنامه در اختیار ۲۵ نفر از شهروندان شهر گرمسار قرار می‌گیرد. به‌طور کلی نتایج این بررسی منجر به اعمال اصلاحات لازم بر روی پرسشنامه می‌گردد. پس از اجرای نهایی و جمع‌آوری اطلاعات میدانی، یکبار دیگر ضرایب آلفای کرونباخ کل و زیر مقیاس‌های پرسشنامه محاسبه گردید.

پس از اتمام و جمع‌آوری داده‌های پرسشنامه، محقق اقدامات مربوط به استخراج داده‌ها را آغاز نمود. در این مرحله ابتدا کلیه پرسشنامه‌های تکمیل شده بررسی و داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای Lisrel و SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون‌ها و فرضیات که از طریق کدگذاری پرسشنامه انجام می‌شود، از روش‌های آماری توصیفی (میانگین، میانه، فراوانی‌ها، درصد و ...) و آماره‌های استنباطی آزمون‌های مختلف مثل پیرسون، آنوا و همبستگی پیرسون استفاده شد.

یافته‌ها

پیش از آزمون مدل ساختاری و اندازه‌گیری برای تحلیل مسیر مدل مفهومی به وسیله نرم‌افزار LISREL، سوالات به کار رفته در پرسشنامه به تفکیک متغیرهای پژوهش از نظر قابلیت برازش مدل مورد سنجش و ارزیابی قرار گرفتند. در این بخش، با استفاده از مدل‌های اندازه‌گیری مدل معادلات ساختاری، صحت سنجش سازه‌ها توسط شاخص‌های مربوطه مورد بررسی قرار گرفت. در این قسمت، با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مرحله اول، مشخص شد که آیا سوالات طراحی شده در هر سازه واقعاً می‌تواند سازه مورد نظر را بسنجد. به عبارت دیگر، آیا سوالات و شاخص‌های در نظر گرفته شده از روایی لازم برخوردار هستند یا نه.

در حوزه‌هایی که مفهوم و ابعاد زیربنایی و نیز شاخص‌های آن مشخص باشند، نیازی به تحلیل عاملی اکتشافی نیست. معمولاً از تحلیل عاملی اکتشافی برای شناسایی ابعاد زیربنایی حوزه‌های ناشناخته استفاده می‌شود. در صورتی که حوزه و ابعاد آن برای محقق بر اساس

مرور ادبیات مشخص باشد، می‌توان مستقیماً از تحلیل عاملی تأییدی استفاده کرد. در این بخش، نتایج حاصل از تحلیل عاملی تأییدی متغیرهای پژوهش توسط نرم‌افزار LISREL 8.80 آورده شده است. در تحلیل عاملی تأییدی، محقق می‌داند چه سؤالی مربوط به چه بعدی است؛ یعنی در تحلیل عاملی تأییدی، مدل مفهومی برای هر یک از مفاهیم و متغیرهای تحقیق وجود دارد. ولی در تحلیل عاملی اکتشافی به دنبال عامل‌های جدید هستیم. لازم به ذکر است مدل LISREL زمانی قابل استفاده است که بین متغیرهای مشاهده‌شده کوواریانس وجود داشته باشد؛ به عبارتی، رابطه بین متغیر پنهان و مشاهده‌پذیر از نوع انعکاسی باشد.

از مدل اندازه‌گیری ضرایب استاندارد شده می‌توان این برداشت را نمود که بین متغیرهای مکنون مربوطه و شاخص‌های متناظر با آن‌ها، همبستگی معناداری وجود دارد. ضرایب استاندارد شده، در واقع بیانگر ضرایب مسیر یا بارهای عاملی استاندارد شده بین عامل‌ها و نشانگرها می‌باشند. برای داشتن روایی باید بین سازه و بعد و بین بعد و شاخص، همبستگی معناداری وجود داشته باشد. مدل تخمین استاندارد مدلی است که از تطابق دو ماتریس کوواریانس مدل داده‌ها حاصل می‌شود و تخمین واقعی پارامترهای مدل را نشان می‌دهد. در این مدل میزان روابط بین سازه و بعد، بعد و شاخص نشان داده می‌شود. در صورتی که رابطه بالاتر از ۰.۴۵ باشد، می‌توان گفت سؤالات مورد نظر از قدرت تبیین مناسبی برخوردار هستند. همان‌طور که در شکل (۱-۴) ملاحظه می‌شود تمامی شاخص‌های در نظر گرفته شده برای کلیه سؤالات مربوط به متغیرهای مدل، دارای همبستگی بالای ۰.۴ می‌باشند.

مدل اعداد معنی‌داری به این دلیل ارائه می‌شود که مشخص شود آیا رابطه بین سازه و بعد و رابطه بین بعد و شاخص معنادار است یا خیر. مدل اعداد معنی‌داری یا همان T-Value، میزان معنادار بودن هر یک از پارامترها را نشان می‌دهد و چنانچه مقدار آن بزرگتر از قدر مطلق عدد ۱.۹۶ باشد، پارامترهای مدل معنادار هستند. همان‌طور که در شکل ملاحظه می‌شود با توجه به اینکه تمامی اعداد معناداری کلیه پارامترهای مدل از عدد ۱.۹۶ بزرگ‌تر است، لذا روایی سازه‌های اندازه‌گیری متغیرهای مربوطه در سطح ۰.۰۵ معناداری تأیید می‌شود. در جدول ۱ مفاهیم و عامل‌های پژوهش به همراه معادل آن‌ها نشان داده شده است که در هنگام مشاهده مسیرهای تحلیل عاملی از معادل آن‌ها استفاده شده است:

جدول ۱

متغیرهای پژوهش و نمادها

مفاهیم و عامل‌های تحقیق	معادل آن‌ها در مدل
تعلق	talogh
تعهد	tahod
انتظام	entezam
اعتقاد	eteghad
انسجام اجتماعی	ensjam
حق اظهار نظر	hagh
ثبات سیاسی	sobat
اثر بخشی دولت	asabakhshi
کیفیت مقررات	mogharrat
کنترل قانون	ghanon
مبارزه با فساد	fesad

در مدل پژوهش، مقدار کای دو به درجه آزادی ۱.۸۳ و کوچکتر از ۳ است. همچنین مقدار جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) برابر ۰.۰۵۳ و کوچکتر از ۰.۰۸ است. همچنین شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI)، شاخص برازندگی هنجار یافته (NFI) و شاخص برازندگی هنجار نیافته (NNFI) همگی از ۰.۹ بیشتر هستند. پس مدل برازش عالی را نشان داده و مورد تأیید است.

در مدل پژوهش، مقدار کای دو به درجه آزادی ۱.۸۳ و کوچکتر از ۳ است. همچنین مقدار جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) برابر ۰.۰۵۳ و کوچکتر از ۰.۰۸ است. همچنین شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI)، شاخص برازندگی هنجار یافته (NFI) و شاخص برازندگی هنجار نیافته (NNFI) همگی از ۰.۹ بیشتر هستند. پس مدل برازش عالی را نشان داده و مورد تأیید است.

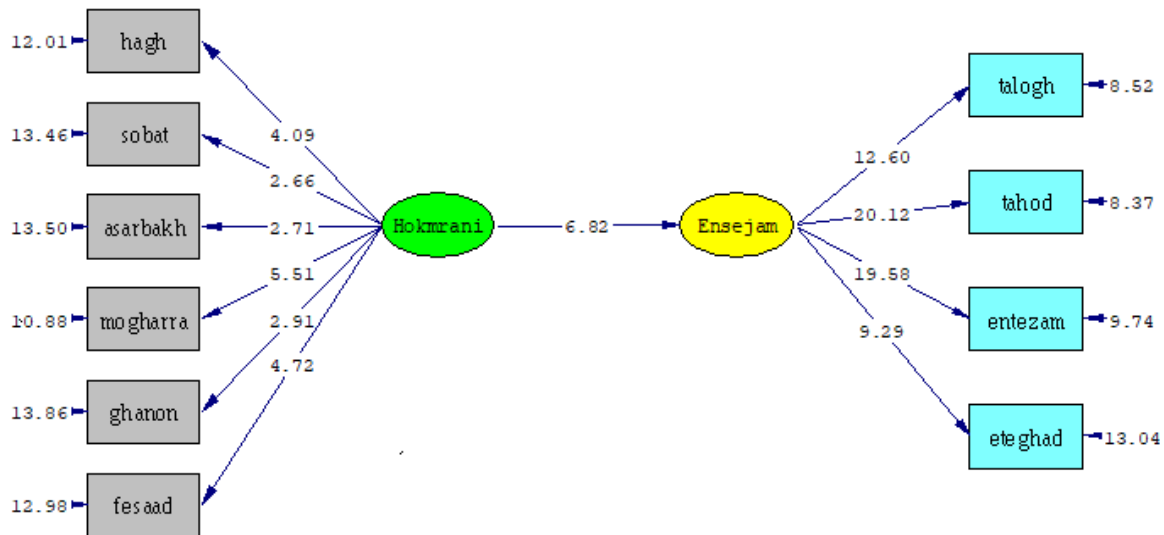
جدول ۲

شاخص‌های برازش

شاخص یا نشانگر	مقدار شاخص	مقدار توصیه شده	برازش
RMSEA	۰.۰۵۳	-	عالی
نسبت کای اسکوئر به درجه آزادی (χ^2/df)	۲.۸۳	-	عالی
شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)	۰.۹۶	-	عالی
شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته (AGFI)	۰.۸۸	-	مطلوب
شاخص برازندگی افزایشی (IFI)	۰.۹۲	-	عالی
شاخص برازندگی هنجار یافته (NFI)	۰.۹۷	-	عالی
شاخص برازندگی هنجار نیافته (NNFI)	۰.۹۱	-	عالی

در مدل اعداد معناداری تحلیل، با توجه به اینکه میزان عدد به دست آمده برای حکمرانی خوب به عنوان متغیر مستقل با انسجام اجتماعی به عنوان متغیر وابسته، بزرگتر از ۱.۹۶ است، می‌توان نتیجه گرفت که این رابطه‌ها در سطح اطمینان ۰.۹۵ معنادار هستند و به عبارتی، متغیرهای مذکور بر انسجام اجتماعی اثرگذار می‌باشند. از سوی دیگر، با توجه به اینکه مقدار عدد معناداری محاسبه شده برای رابطه بین متغیر بررسی نقش حکمرانی خوب در انسجام اجتماعی برابر ۱۰.۲۸ است که نشان‌دهنده تأثیر مستقیم و مثبت متغیر حکمرانی خوب بر شاخص‌های انسجام اجتماعی است، لذا فرضیه اصلی این پژوهش، مبنی بر تأثیرگذاری متغیر حکمرانی خوب بر شاخص‌های انسجام اجتماعی تأیید می‌گردد.

مدل تحلیل مسیر حکمرانی خوب بر انسجام اجتماعی در حالت اعداد معنادار

Chi-Square=51.65, df=34, P-value=0.02674, RMSEA=0.037

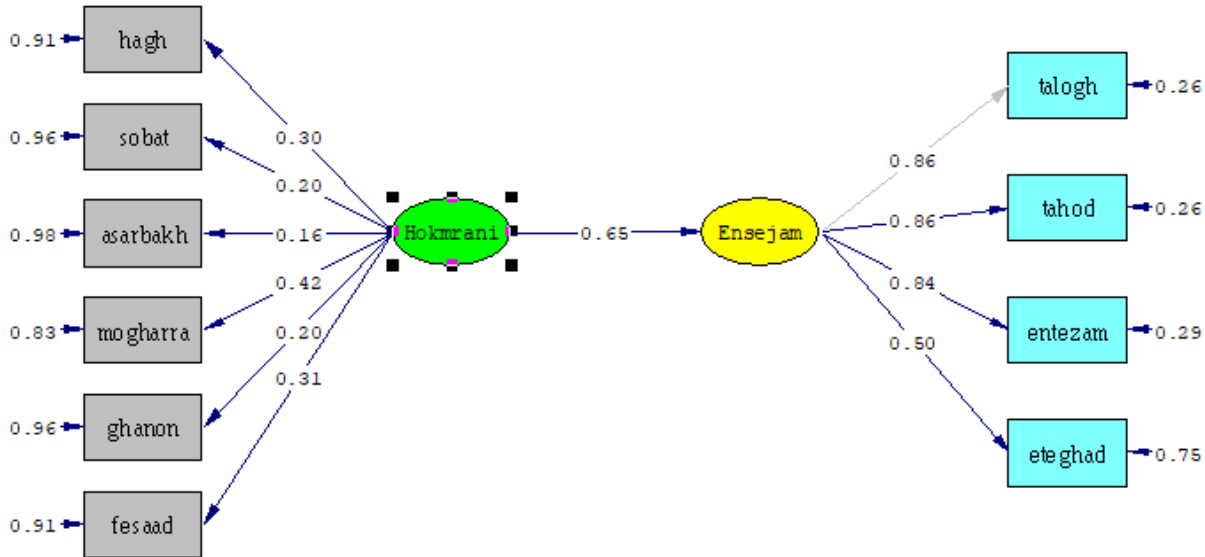
الگوی ارتباط شاخص‌های حکمرانی خوب با ۳۴ سؤال به عنوان متغیرهای مستقل (X)، و انسجام اجتماعی با ۱۷ سؤال به عنوان متغیر وابسته (Y) است «X1. حق اظهار نظر» شامل ۵ سؤال، «X2 ثبات سیاسی» شامل ۴ سؤال، «X3 اثربخشی» شامل ۵ سؤال، X4 «کیفیت مقررات» شامل ۵ سؤال، «رایت قانون X5» که شامل ۵ سؤال، «X6 مبارزه با فساد» شامل ۳ سؤال، به عنوان متغیر مستقل اندازه‌گیری شده که با الگوی حقیقی داده‌ها متفاوت نیست.

از آنجا که «شاخص برازش نیکویی» این مدل برابر با ۰.۹۳ می‌باشد، می‌توان بیان کرد که این مدل برازش قابل قبولی با واقعیت دارد. میزان ضریب به دست آمده بیانگر اثر مستقیم حکمرانی خوب بر انسجام اجتماعی می‌باشد.

در حالت برآورد استاندارد، امکان مقایسه بین متغیرهای مشاهده شده تبیین کننده متغیرهای پنهان وجود دارد. در مدل تخمین استاندارد تحلیل مسیر، میزان ضرایب مسیر بین سنج‌ها تعیین می‌شود. این به معنای میزان تغییر متغیر وابسته به ازای یک واحد تغییر متغیر مستقل است. همچنین میزان رابطه حکمرانی خوب و هر یک از شاخص‌های انسجام اجتماعی به ترتیب عبارت‌اند از: حق اظهار نظر (۰.۳۰)، ثبات سیاسی (۰.۲۰)، اثربخشی (۰.۱۶)، کیفیت مقررات (۰.۲۰)، رعایت قانون (۰.۳۱) و کنترل فساد (۰.۳۱). در کل، رابطه حکمرانی خوب و انسجام اجتماعی (۰.۶۵) می‌باشد.

شکل ۲

مدل ارتباط متغیر حکمرانی خوب بر شاخص‌های انسجام اجتماعی در حالت استاندارد

Chi-Square=51.65, df=34, P-value=0.02674, RMSEA=0.037

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که میزان رضایت از حکمرانی، حق اظهار نظر، ثبات سیاسی، اثربخشی دولت، کنترل فساد و کیفیت مقررات در جامعه ایران نسبتاً متوسط به پایین است. طیف قابل توجهی از افراد در ابعاد مختلف با رویکردها و تصمیمات اتخاذ شده توسط حکومت همسو نیستند و بعضاً با تصمیماتی که توسط بازیگران و گروه‌های سیاسی گرفته می‌شود موافق نیستند. این عدم رضایت به وضوح در نیازها و خواسته‌های مردم برای مبارزه با فساد، حق اظهار نظر، ثبات سیاسی، اثربخشی دولت، کنترل فساد و کیفیت مقررات در امور اجتماعی و سیاسی مشهود است. کاهش مقبولیت نظام حاکم و جهت‌گیری‌های دموکراتیک مشاهده شده در گرایشات مردم، ریشه در عوامل عینی و ذهنی فراوانی دارد (Addeo et al., 2017).

از لحاظ عینی، وضعیت اقتصادی ایران مطلوب نیست؛ نابرابری‌ها تشدید شده، بیکاری افزایش یافته، فساد سیستماتیک شده و میزان پاسخگویی مسئولین در برابر مردم بسیار پایین است. نهادهای اصلی مانند نهاد خانواده، آموزش و پرورش، دین و حکومت راهکارهای مناسبی را در برابر تغییرات ارائه نمی‌دهند و در انتقال سنت‌ها و ارزش‌های اصیل به نسل‌های بعد با مشکل مواجه هستند. از سوی دیگر، مردم به عنوان سوژه‌های در حال گذار از جامعه‌ی سنتی به مدرن، در برابر تغییرات و تحولات از ثبات و انسجام فکری و عملی لازم برخوردار نیستند. در مواجهه با دنیای مدرن، وجوه فردی زندگی آن‌ها تقویت شده و امکان ابراز وجود برای آن‌ها فراهم شده است و تا حدودی ابعاد اجتماعی زندگی آن‌ها مورد غفلت قرار گرفته است (Buttrick & Oishi, 2017).

در چنین شرایطی، مردم جامعه ایران تا حدود زیادی از تحولات اخیر در ابعاد جهانی تأثیر می‌پذیرند. این تأثیرات ممکن است باعث شود که افراد از جامعه فاصله بگیرند و به حاشیه رانده شوند یا حول محورهایی مانند محیط زیست، زنان و... جمع شوند و برای تحقق اهداف

خود تلاش کنند و به صورت محدود، در مقابل حاکمیت مقاومت کنند. به این طریق، سطح انسجام اجتماعی کمتر شده است (Delhey et al., 2018).

با توجه به نکات یاد شده که مبتنی بر نتایج تحقیق است، می‌توان نتیجه گرفت که نگرش‌ها و رفتارهای مردم در حال حاضر نسبت به گذشته بسیار تغییر کرده است و در مقابل پاسخی به‌هنگام و مناسب برای همسو کردن نگرش‌ها و دیدگاه‌های جدید متناسب با خواسته‌ها و مطالبات نظام، ارائه نشده است. نگرش‌های حاکم بر جامعه حاصل انباشت اتفاقات و رخداد‌های فراوانی است که یک‌شبه به‌وجود نیامده و به بیان دیگر معلول علت‌های زیادی است. طی دهه‌های گذشته در ایران دو دستگی‌ها و قطب‌بندی‌هایی شکل گرفته است که باعث تقسیم شدن افراد جامعه به خودی و غیرخودی شده است. در بسیاری از موارد، مشکلات و نابسامانی‌های کشور که ناشی از عملکرد ضعیف مسئولین نظام بود، به بیگانگان نسبت داده شد. بر سرکار آمدن دولت‌های پوپولیستی در ایران نزدیک به یک دهه، جامعه را با مخاطرات زیادی روبه‌رو کرد. سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های وارداتی که در راستای برنامه‌های تعدیل ساختاری در ایران اجرا شد، نتوانست در بخش‌های مختلف مانند صنعت و کشاورزی به نتیجه‌ی مطلوب برسد (Fan et al., 2022).

فرصت‌های طلایی اقتصاد ایران که با افزایش قیمت نفت همراه بود، به درستی استفاده نشد. پنجره جمعیتی ایران که اشاره به جمعیت فعال کشور و قرار گرفتن اکثر افراد جامعه در بین سنین ۱۵ تا ۶۴ سال دارد، به واسطه‌ی ناتوانی در ایجاد شغل به یک تهدید برای کشور تبدیل شد. ظرفیت‌های اقتصاد ایران نیز نسبت به گذشته با توجه به تحریم‌ها، افزایش جمعیت، فساد، رانت و دلالتی محدود شد. در واقع، به نوعی عملکرد حکومت در ابعاد داخلی و خارجی منجر به گسترش شکاف‌های طبقاتی، شکاف‌های قومی، شکاف‌های نسلی، شکاف‌های آموزشی، بیکاری، حاشیه‌نشینی، تمرکزگرایی و ایجاد تبعیض بین مردم در مناطق مختلف ایران شده است. بدون شک موارد یاد شده و بسیاری از موارد دیگر که ریشه در عملکرد نامناسب حکومت دارد، منجر به کاهش امید و انسجام اجتماعی در جامعه شده است (Muntañer & Lynch, 1999).

در چنین شرایطی، طبقات محروم و نیازمند در مقایسه‌ای که از زندگی خود با سایر افراد به عمل می‌آورند، به تعارض و دوگانگی می‌رسند و مفاهیمی مانند عدالت و برابری که تحقق آن‌ها از آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی ایران بود، برای آن‌ها بی‌معنا می‌شود. همان‌طور که قبلاً اشاره شد، از پیامدهای این وضعیت، سست شدن پیوند افراد نسبت به یکدیگر و همچنین سست شدن پیوند و اعتماد افراد نسبت به نظام است. در چنین شرایطی، گسیختگی اجتماعی و بحران مشروعیت نظام را تهدید می‌کند. در سطح فردی و نهادی، رذایل اخلاقی مانند کینه‌توزی، خشونت و منفعت‌طلبی جایگزین اخلاق و معرفت می‌شود. التزام به قانون به واسطه‌ی فساد‌های فراوان در جامعه و رسیدگی نکردن به آن توسط نهادهای مسئول، بی‌ارزش می‌شود و ضد ارزش‌ها به ارزش تبدیل می‌شوند. در چنین شرایطی، جامعه با وجود اختلافات عمیق و گسترده ممکن است دستخوش درگیری‌های اجتماعی در سطوح فردی، نخبگانی و حکومتی شود. در یک برداشت کلی می‌توان گفت که جامعه با شکاف ارزش‌ها مواجه می‌شود که پیامد آن تضاد و تعارض در جامعه خواهد بود (Scheurer & Haase, 2017).

برای بهبود انسجام اجتماعی که وابسته به بالا رفتن آگاهی مردم، حل کردن تعارضات، احترام به نظر نخبگان و بهبود عملکرد حکومت یعنی حکمرانی خوب است، باید اقدامات زیر را انجام داد:

افزایش حق اظهار نظر و آزادی بیان: نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که افزایش حق اظهار نظر و آزادی بیان بین شهروندان باعث گسترش اعتماد و افزایش احساس امنیت اجتماعی می‌گردد. نهادهای حکومتی باید شرایطی ایجاد کنند تا شهروندان دیدگاه‌های خود را به راحتی در سطح جامعه، رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بیان نمایند تا از اعتراض و شورش جلوگیری شود و زمینه لازم برای افزایش تعاملات و ارتباطات افراد فراهم گردد. این امر می‌تواند سطح انسجام اجتماعی را افزایش دهد (Adetunji, 2023).

مشارکت عمومی در تصمیم‌گیری‌ها: موضوعاتی مانند فیلتر کردن سایت‌های اینترنتی که توسط حکومت انجام می‌شود، باید در عرصه‌های عمومی و بین‌آحاد مردم به‌ویژه نخبگان اجتماعی و سیاسی مورد بحث و بررسی قرار بگیرد. پس از رسیدن به اجماع و دریافت نظر اکثریت، نسبت به محدود یا آزاد کردن آن اقدام شود. اتخاذ تصمیمات یک‌سویه و از بالا به پایین، نتیجه مطلوبی نخواهد داشت. آگاهی از خواسته‌ها و مطالبات اقوام و مذاهب مختلف: یکی از مشکلات اصلی مدیریت نظام سیاسی و اجتماعی در ایران، کم‌اطلاعی مسئولین از خواسته‌ها و مطالبات اقوام و مذاهب مختلف است. ضرورت دارد که مطالعه و نظرسنجی مستمر برای آگاهی از مشکلات، مسائل و نیازهای موجود در بین قومیت‌ها و مذاهب به کمک افراد بومی انجام شود تا سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها به واقعیت نزدیک‌تر شوند (Boytsun et al., 2010).

تمرکز زدایی و توسعه همه‌جانبه: انحصارطلبی و تمرکز ثروت و قدرت در کلان‌شهرها، علاوه بر ایجاد نارضایتی و افزایش احساس تبعیض در جامعه، برای مردم ساکن در این شهرها آسیب‌های فراوانی مانند ایجاد ترافیک، عدم ایمنی سازه‌ها و آلودگی هوا به همراه داشته است. بنابراین، ضرورت تمرکز زدایی از کلان‌شهرهای کشور به عنوان یک راهکار بیان می‌شود. بازنگری و اصلاح قانون اساسی: قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران پس از گذشت چهار و شش سال از پیروزی انقلاب، نیاز به بازنگری و اصلاح دارد. نقص در قانون به اصل آن یا به اجرای آن برمی‌گردد. موضوعاتی مانند انتخابات، اقلیت‌های دینی، تشکیل احزاب و اجتماعات و راهپیمایی‌های آزاد نیازمند بازنگری هستند (Leites et al., 2017).

تقویت احزاب سیاسی قدرتمند: نظام مدیریت سیاسی در ایران به لحاظ تشکیل حزب و فعالیت‌های حزبی با مسائل فراوانی روبرو است. نداشتن احزاب قدرتمند با رهبران مشخص که امکان گفت‌وگو با آنها وجود داشته باشد، شرایط را برای نظام سخت کرده است. ضرورت دارد که زمینه برای شکل‌گیری احزاب قدرتمند و دارای پایگاه مردمی فراهم شود (Wood & Fowlie, 2010). احترام به آزادی‌های اجتماعی و فرهنگی: آزادی‌های اجتماعی و فرهنگی مشروع مانند برگزاری کنسرت موسیقی، پوشش زنان و دختران، نیازهای فرهنگی مردم و اوقات فراغت آنها باید مد نظر قرار گیرد. طی چند دهه‌ی اخیر در ایران تغییر و تحولات اجتماعی بسیار گسترده بوده است، لذا ضرورت دارد که تجدید نظر شود و از اتخاذ رویکردهای سلبی و قهری که باعث ایجاد مقاومت مردم در برابر نظام و کاهش انسجام اجتماعی می‌شود، پرهیز گردد (Stead, 2017).

کنترل فساد: با کنترل فساد، توجه به عدالت عمومی بیشتر می‌شود و نتایج آن اهمیت دار شدن وضعیت زندگی افراد، شرایط اشتغال و درآمدی است که به‌صورت غیرمستقیم می‌توانند انسجام اجتماعی را افزایش دهند (Fan et al., 2022). کاهش وابستگی اقتصادی به نفت: کاهش وابستگی اقتصادی کشور به نفت، شناسایی مزیت‌های نسبی تولید و توسعه‌ی روابط تجاری در عرصه‌ی جهانی با هدف بهبود وضعیت جامعه می‌تواند به عنوان یک راهکار برای اثربخشی برنامه‌های دولت مطرح شود. تعامل ایران با سایر کشورها باید بر اساس یک الگوی باثبات و مشخص باشد تا امکان سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت و داد و ستد در عرصه‌های تجارت بین‌المللی فراهم شود (Vergolini, 2010).

هر تحقیقی از انتخاب موضوع تا مراحل اجرا و تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری دارای محدودیت‌هایی است. بیان محدودیت‌ها در پژوهش به محققانی که قصد تحقیق در زمینه‌های مختلف را دارند، کمک می‌کند تا به دیدی باز و آگاهی از موانع، کمبودها و محدودیت‌های تحقیق به امر پژوهش در زمینه‌های مشابه بپردازند. این تحقیق نیز دارای موانع و محدودیت‌هایی است که در زیر به آن‌ها اشاره می‌شود: دشواری برای جلب رضایت جهت تکمیل پرسشنامه‌ها به ویژه که در زمان توزیع پرسشنامه هنوز بیماری‌های ویروسی شایع بود. پراکندگی جامعه آماری در نقاط مختلف شهر که برای محقق محدودیت و دشواری ایجاد نمود.

بسته بودن فضای جامعه برای انجام مطالعات و تحقیقات اجتماعی به‌ویژه در مورد مسائل سیاسی، عدم تمایل به همکاری از سوی برخی از افراد پاسخگو به دلایلی مانند ترس و بی‌اعتمادی.

وقت‌گیر بودن تکمیل پرسشنامه و عدم تمایل برخی از افراد پاسخگو برای انجام آن.

در مجموع، نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که برای بهبود وضعیت انسجام اجتماعی و حکمرانی خوب در ایران، نیاز به اصلاحات ساختاری و فرهنگی گسترده است. حکومت باید واقعیت‌های جهانی و جامعه خود را به رسمیت بشناسد، تکرر و تنوع فرهنگ‌ها و عقاید را بپذیرد و در برابر خواسته‌های به‌حق مردم تمکین کند و امکان گفت‌وگو با مردم را بدون ارباب و اعمال مجازات فراهم کند. در غیر این صورت، حاکمیت با بحران مقبولیت و مشروعیت مواجه خواهد شد. از سوی دیگر، جامعه ایران نیاز به فرهنگ‌سازی و ایجاد تعهدات هنجاری ریشه‌دار در بین مسئولین نظام و عامه مردم دارد. بدون فرهنگ‌سازی، امکان تضييع حقوق مردم توسط مسئولین حکومت در راستای سود و منافع افزایش پیدا می‌کند، برگزاری انتخابات، آزادی‌های نسبی مدنی و سیاسی ناکارآمد می‌شود و افراد جامعه در برابر نابسامانی‌ها، نابرابری‌ها و تبعیض‌های اجتماعی به قانون‌شکنی و هنجارگریزی گرایش پیدا می‌کنند که این امر باعث کاهش سطح انسجام اجتماعی و اختلال در عملکرد سیستم می‌شود.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی‌رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Addeo, F., Diana, P., Bottoni, G., & Esposito, M. (2017). Social cohesion in the time of crisis: an empirical research on EU member states. *Athens Journal of Social Sciences*, 4(3), 229–248. <https://doi.org/10.30958/ajss.4-3-2>
- Adetunji, A. (2023). Like a broom tied together”: A qualitative exploration of social cohesion and its role in community capacity strengthening to support integrated health in Nigeria. *PLOS Global Public Health*, 3(10), 0002508. <https://doi.org/10.1371/journal.pgph.0002508>
- Boytsun, A., Deloof, M., & Matthyssens, P. (2010). Social norms, social cohesion, and corporate governance. *Corporate Governance: An International Review*, 19(1), 41–60. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8683.2010.00829.x>

- Buttrick, N., & Oishi, S. (2017). The psychological consequences of income inequality. *Social and Personality Psychology Compass*, 11(3). <https://doi.org/10.1111/spc3.12304>
- Chelbi, M. (2012). *Theoretical perspectives on social cohesion*. Institute for Social Studies.
- Delhey, J., Boehnke, K., Dragolov, G., Ignácz, Z., Larsen, M., Lorenz, J., & Koch, M. (2018). Social cohesion and its correlates: a comparison of western and asian societies. *Comparative Sociology*, 17(3-4), 426–455. <https://doi.org/10.1163/15691330-12341468>
- Fan, J., Zheng, H., & Wen-hui, L. (2022). How to enhance government trust and social cohesion: Evidence from China. *Frontiers in psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.816019>
- Ghatimati, A. (2020). Social cohesion and governance in multicultural societies. *Journal of Cultural Studies*, 5(2), 78–94.
- Khosro Golestan, R. (2021). National solidarity and social cohesion. *Journal of Political Studies*, 10(4), 176–192.
- Leites, M., Pereira, G., Rius, A., Salas, G., & Vigorito, A. (2017). Protocol: the effect of cash transfers on social solidarity: a systematic review. *Campbell Systematic Reviews*, 13(1), 1–49. <https://doi.org/10.1002/cl2.181>
- Muntañer, C., & Lynch, J. (1999). Income inequality, social cohesion, and class relations: a critique of Wilkinson's neo-Durkheimian research program. *International Journal of Health Services*, 29(1), 59–81. <https://doi.org/10.2190/g8qw-tt09-67pl-qtnc>
- Rezaei, H. (2015). Components of good governance and social development. *Journal of Management Studies*, 8(1), 243–267.
- Sahraei Samir, M. (2022). Social cohesion in transitional societies. *Journal of Social Sciences*, 15(3), 56–70.
- Scheurer, L., & Haase, A. (2017). Diversity and social cohesion in European cities: making sense of today's European union–urban nexus within cohesion policy. *European Urban and Regional Studies*, 25(3), 337–342. <https://doi.org/10.1177/0969776417736099>
- Stead, V. (2017). Doing 'social cohesion': cultural policy and practice in outer metropolitan Melbourne. *Critical Social Policy*, 37(3), 405–424. <https://doi.org/10.1177/0261018316681283>
- Touhidian, S. (2019). Social cohesion in urban planning. *Urban Studies Journal*, 24(1), 21–36.
- Vergolini, L. (2010). Does economic vulnerability affect social cohesion? evidence from a comparative analysis. *The Canadian Journal of Sociology*, 36(1), 1–24. <https://doi.org/10.29173/cjs7975>
- Wood, M., & Fowlie, J. (2010). Community cohesion in the London borough of Barking and Dagenham. *Local Economy: The Journal of the Local Economy Policy Unit*, 25(4), 293–304. <https://doi.org/10.1080/02690942.2010.498949>
- World Bank, W. (2020). Worldwide Governance Indicators. In.
- World Economic Forum, W. (2022). Global Risks Perception Survey. In.